

Deel 2

Van pepernoot tot oliebol

Thema: Het jaar door/ December

Hieronder staan een voorbeeld en een hele korte instructie waarmee u vlot een les zinsbouw kunt geven volgens de methodiek in Fototaal. Deze lesactiviteit is bedoeld voor ZML-leerlingen van 6 tot 8 jaar. Voor de les gebruikt u de activiteit 'zinsbouw: pepernoten bakken' en de niveaukaarten die u achter dit voorblad vindt.

Let op. Het betreft hier slechts één lesactiviteit uit de hele methode Fototaal. Het is daarom niet te voorkomen dat er materialen genoemd worden waarover u niet beschikt.

Meer weten over Fototaal? Ga naar de website www.cedgroep.nl

Voorbeeld

Juf Irene heeft in haar groep leerlingen die

- nauwelijks spreken
- in enkele losse woorden spreken
- in korte zinnnetjes spreken

Ze gaat vandaag pepernoten bakken en met de leerlingen spelenderwijs zinnen oefenen. Ze leest de activiteit 'Pepernoten bakken' en ze pakt:

- niveaukaart 2
- niveaukaart 3
- niveaukaart 6

Op de niveaukaarten leest ze welke zinnen haar leerlingen nodig hebben om een stapje verder te komen en hoe ze de zinnen kan aanbieden. Deze zinnen biedt ze vaak en spelenderwijs aan terwijl ze samen met de kinderen van deeg kruidnoten maakt.

Worden de kruidnoten niet zo mooi? Dat geeft niets! Het gaat erom dat de leerlingen met plezier zinnen oefenen die de juf eerst een keer heeft voor gedaan.

Mondelinge taal

Activiteit 11 Zinsbouw

Materialen en voorbereidingen

- Deeg voor kruidnootjes (Eventueel kant en klaar deeg dat bij de betere bakker verkrijgbaar is)
- Messen, eventueel schorten
- Hang passende foto's uit de fotoles op in de klas
- Combi oven/magnetron of gewone oven
- Niveaukaarten zinsbouw

Introductie

Ga met de leerlingen aan tafel zitten. Wijs op het plaatje van Fototaal op het dagrooster. Het is weer tijd voor Fototaal. Herinner ze aan de vorige Fototaalles door ze een foto te laten zien waarmee ze de vorige keer gewerkt hebben. Laat het deeg voor de kruidnootjes zien. Vertel dat de leerlingen daarmee kruidnootjes gaan bakken en leren om in mooie zinnen te praten.

Kern

Geef elke leerling een stukje deeg om kruidnootjes te maken. Ze mogen ook letters van deeg maken zoals de eerste letter van hun naam.

- Werk samen met het deeg en maak er kleine rondjes van.
- Zeg er telkens een juiste zin bij. Bijvoorbeeld: 'deeg rollen', 'ik maak een (kruid)nootje. Raadpleeg hiervoor de niveaukaarten.
- Laat de leerling die aan de beurt is de handeling nadoen en spontaan de zin imiteren.

Herhaal het aanbieden en nadoen van zinnen in een nieuwe ronde. Maak daarbij meerdere rollen van deeg, snij er stukjes van en maak vele kruidnootjes. Zo kunnen de leerlingen de zinnen vele malen oefenen tijdens het werken met deeg.

Stop tenslotte de kruidnootjes en kruidletters in de oven.

Bereiding:

Verwarm de oven voor op 175°C (hetelucht 160°C) en vet een bakblik in. Vorm van het deeg kleine bolletjes of maak eens pepernootletters..Leg ze op het bakblik. (Let op: ze verdubbelen in omvang). Bak ze 15-17 minuten en zet dan de oven uit. Laat de kruidnootjes nog 5 minuten in de oven liggen. Als ze uit de oven komen zijn ze nog wat zacht maar ze harden na.

Afsluiting

Ga met de leerlingen rond de oven staan en laat ze om de beurt naar het rijzende deeg kijken. Geef ze een compliment. Het is prima gegaan. Ze kunnen al goed kruidnootjes maken en in mooie zinnen praten. Het ruikt lekker en u bent benieuwd hoe de kruidnootjes straks zullen smaken. Geef een paar voorbeelden van wat de leerlingen geleerd hebben. Laat vervolgens de leerlingen hun eigen werkplek schoonmaken onder het zingen van een bekend sinterklaasliedje (bijvoorbeeld Sinterklaas kapoentje) en sluit hiermee de Fototaalles af.

Suggesties

In de herhalingsles kunt u de gebakken kruidnootjes en kruidletters van elkaar bewonderen.

Praat over de vormen van de kruidnootjes en letters en maak mooie zinnen. Eet tot slot samen met de leerlingen de kruidnootjes op.

ZINSBOUW	Niveau 2
Gebruikt <i>ja</i> en <i>nee</i>	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Stel een gesloten vraag aan een ander. Gebruik hierbij concreet materiaal <i>Voorbeeld: 'Wil je deeg?' Laat de ander reageren met ja of nee. Laat zien wat de consequentie is. (Geef een stukje deeg om een pepernoot te maken)</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Stel aan de leerling een gesloten vraag. Gebruik hierbij concreet materiaal. Herhaal het antwoord van de leerling en vertel en laat zien wat de consequentie is. <i>Voorbeeld: 'ja , hier een stukje deeg voor jou? Geef het deeg aan. Nee, geen deeg voor jou.'</i> Ga naar de volgende leerling.
Gebruikt losse woorden (<i>pop, bah</i>)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Geef het goede voorbeeld met concreet materiaal. Praat over het materiaal in losse woorden. Reageer erop. Situatie: Pop heeft vieze handen omdat pop meegeholpen heeft met kruidnootjes maken. Wijs op de pop en de vieze handen en zeg: ` <i>pop, Bah</i> `. <i>Maak met een washand de handen van de pop schoon.</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Reik de leerlingen om de beurt het washandje en de vieze pop aan. Laat de leerling hierop reageren en u nadoen door 'pop' en 'bah te zeggen Geef de leerling een compliment.

ZINSBOUW	Niveau 3
Gebruikt tweewoordzinnen (Tom spelen, Sanne drinken)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Geef het goede voorbeeld met concreet materiaal. Praat over het materiaal in tweewoordzinnen. Reageer erop met handelingen. Situatie: Laat Tom (de pop) de kruidnootjes eten. <i>Voorbeeld: 'Tom eten'. En geef Tom de pop zogenaamd een kruidnootje te eten.</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Reik het concrete materiaal aan de leerling aan. Stimuleer de leerling tot nadoen van de beoogde tweewoordzin. Geef een compliment of nogmaals het goede voorbeeld.

ZINSBOUW	Niveau 6
Maakt vijfwoordzinnen	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Gebruik concreet materiaal. Voer handelingen uit en laat hierbij correcte vijfwoordzinnen horen. Herhaal dit een aantal keer en vertel wat u doet.
	Inoefenen, verwerken en feedback
Gebruikt het bezittelijke voornaamwoord <i>mijn</i> en <i>jouw</i>	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Wijs een bezit van uzelf en de ander aan. Gebruik daarbij correct de woorden mijn en jouw. Geef een aantal voorbeelden. Voorbeeld: 'Dit is mijn deeg, dat is jouw deeg'.
	Inoefenen, verwerken en feedback
Gebruikt de ontkenningen <i>geen</i> en <i>niemand</i>	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Benoem wat de ene leerling wel heeft en de andere leerling niet. <i>Voorbeeld: 'San heeft deeg, Femke heeft geen deeg'.</i> Noem iets wat geen enkele leerling heeft en benoem dat niemand dat heeft. <i>Voorbeeld: niemand heeft een mes..</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
Maakt zinnen in de verleden tijd met ovt met regelmatige vormen (ik fietste)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Laat een afbeelding zien van het nabije verleden. Gebruik daarbij de ovt. Voorbeeld: U laat een foto zien op het scherm van de fotocamera en vertel. Ik pakte deeg.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Laat de leerling een foto bekijken op het scherm van de fotocamera en daarbij de verleden tijd gebruiken. De leerling vertelt wat hij of zij of een ander aan doen was. Ik pakte deeg. Jij pakte deeg. Goed zo!